Dosarul nr. 21r-1540/24 Judecătoria Chișinău,
sediul Ciocana
1-19166669-02-21r-28082024 Judecător:
Ana Bologan

D E C I Z I E

12 ianuarie 2026 mun.
Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru, în componenţa:
Preşedintele de şedinţă, judecător Igor Chiroșca
Judecătorii Denis Băbălău și Ion
Bulhac

A examinat în ședință de judecată, în lipsa părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 15 Cricova, director comisar-șef de justiție, Ghenadie Morozan declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.08.2024.

Procedura de citare executată.

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, asupra recursului, -

C O N S T A T Ă:

La data de 14.10.2019 și 24.06.2020, condamnatul Codreanu Roman a depus plângere în instanța de judecată, prin care a solicitat constatarea condițiilor de detenţie din Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.15 Cricova, în care s-a deținut, care conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului și a libertăţilor fundamentale, invocând faptul că condițiile de detenție în celule erau insuportabile, iar în cele din urmă condamnatul consideră că i s-au afectat grav drepturile, motiv pentru care pledează pentru reducerea din pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 473^2 – 473^4 Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.08.2024 s-a admis parțial plângerea condamnatului Codreanu Roman, împotriva administrației instituției penitenciare cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat deținerea lui Codreanu Roman, în Penitenciarul nr.15 Cricova, în perioada de 06.07.2018 – 16.05.2023, în condiții de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a respins ca fiind tardivă plângerea condamnatului Codreanu Roman, împotriva administrației instituției penitenciare, cu privire la constatarea deținerii în condiții de detenție în perioada de 02.02.2018 – 06.07.2018, în Penitenciarul nr. 17 Rezina, care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Nefiind de acord cu încheierea în cauză, directorul Penitenciarului nr. 15 Cricova, director comisar-șef de justiție, Ghenadie Morozan, a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.08.2024, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Codreanu Roman, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că deținutului Codreanu Roman i-au fost acordate minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciar, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Examinând motivele recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră justificată respingerea recursului declarat, cu menținerea încheierii instanței de fond pentru considerentele care urmează a fi expuse mai jos.

Conform prevederilor art. 449 alin. 1 lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 448 alin.1 Cod procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Conform art. 441 alin. 2 Cod procedură penală, instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art.444 Cod procedură penală, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.04.2018, Codreanu Roman a fost condamnat în baza art. 145 alin.1 Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul ispășirii pedepsei s-a calculat din data pronunțării sentinței – 27.04.2018, cu includerea în termen a arestului preventiv din 02.02.2018 pînă la 27.04.2018.

Începutul termenului: 02.02.2018, sfârșitul termenului: 01.02.2025 (cu compensarea privilegiată a 33 zile de muncă, expirarea termenului constituie la 30.12.2024).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.05.2023, a fost admisă cererea condamnatului Codreanu Roman privind aplicarea prevederilor art.91 Cod penal, ultimul a fost liberat condiționat înainte de termen cu 1 an 7 luni 19 zile.

Conform materialelor cauzei, instanța a stabilit că, condamnatul Codreanu Roman a fost deținut în Instituțiile Penitenciare, în următoarele perioade de timp: penitenciarul nr. 17 Rezina – 02.02.2018 – 06.07.2018; penitenciarul nr. 4 Cricova – 06.07.2018 – 16.05.2023.

Conform prevederilor art.385 alin.5 Cod de procedură penală în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^2 alin.2-2^5 şi 5, art.473^3 alin.3 şi art.473^4 alin.1–5^1 se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.

Potrivit prevederilor art. 473^2 alin. 3 Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Conform prevederilor art.473^4 alin. 4 Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Colegiul penal reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond asupra solicitărilor condamnatului Codreanu Roman ce vizează condițiile inumane și degradante, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale de detenție în Penitenciarul nr. 15 Cricova, pe o perioadă totală de 1775 zile, constatând că, cererea întrunește condițiile prevăzute de art. 473^2 – 473^4 Codul de procedură penală.

Contrar criticilor șefului Penitenciarului nr. 15 Cricova, Colegiul penal reține că, prima instanță corect a stabilit că, condamnatul Codreanu Roman s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 15 Cricova 1775

zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului și a libertăţilor fundamentale.

Or, potrivit raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare nr. 8 Bender, judecătorul de instrucție întemeiat a precizat că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în penitenciarele vizate au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi a atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în instituțiile penitenciare enunțate.

Instanța de recurs respinge argumentul recurentului privind netemeinicia plângerii condamnatului împotriva condițiilor precare de detenție și reține în acest sens, că în raportul prezentat de instituția penitenciară se indică că, lui Codreanu Roman, i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției, însă, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe. Or, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revenea reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Astfel, din perspectiva unei analize retrospective a situației, odată ce, în rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte, Colegiul penal constată cu vehemență că, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți. Din acest considerent, deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, Colegiul penal ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CtEDO, ceea ce impune aplicarea obligatorie a mecanismului național compensatoriu, iar alegațiile administrațiilor penitenciarelor, inclusiv cele din prezentul recurs, sunt inabordabile.

Instanța de recurs consideră că, reducerea stabilită a fost una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o

legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Pentru motivele expuse, Colegiul Penal va respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 15 Cricova, director comisar-șef de justiție, Ghenadie Morozan împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.08.2024, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea recurată este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

În conformitate cu prevederile art. 469 – 471, art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul directorului Penitenciarului nr. 15 Cricova, director comisar-șef de justiție, Ghenadie Morozan și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.08.2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător Igor Chiroșca

Judecători Denis Băbălău

Ion Bulhac